

Handläggare
Leila Massih
Telefon: 08-50809306

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2024-08-29

Svar på medborgarförslag om oljebaserade material

Förvaltningens förslag till beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Kungsholmens stadsdelsnämnd har fått ett medborgarförslag om oljebaserade material. Förslagsställaren anser att Kungsholmens stadsdelsförvaltning i parker och på förskolegårdar ska sluta installera oljebaserade material såsom konstgräs, gummigranulat och gummiasfalt. Enligt medborgarförslaget har andra stadsdelsförvaltningar fattat sådana beslut och använder istället naturliga material som strid sand, bark och stenmjöl.

Förvaltningen arbetar i enlighet med *Stockholms stads miljöprogram, Kemikalieplan, Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast, Kemikaliesmart förskola och skola* samt *Miljöförvaltningens rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi*. I dessa dokument finns vägledning för hur stadens förvaltningar och bolag ska förhålla sig till oljebaserade material på till exempel lekplatser och förskolegårdar. Stadens huvudinriktning är att ytor med konstgräs och gummimaterial ska minimeras och att alternativa material ska användas i första hand.

Enligt förvaltningen är det sparsamt med oljebaserade material i de parker, lekplatser och förskolegårdar som stadsdelsnämnden ansvarar för. I huvudsak används naturmaterial som bark, flis och strid sand när det till exempel behövs fallunderlag till lekutrustning. I vissa fall bedömer dock förvaltningen att oljebaserade material är motiverade. Det kan handla om situationer då förvaltningen vill öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning eller när ytor med naturmaterial har svårt att fungera på grund av högt slitage. I de enstaka fall förvaltningen anlägger konstgräs använder förvaltningen sand som fyllnadsmaterial istället för gummigranulat.

Bakgrund

Den 8 april kom det in ett medborgarförslag om oljebaserade material till Kungsholmens stadsdelsnämnd. Stadsdelsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2024 att medborgarförslaget skulle lämnas till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Förslagsställaren anser att Kungsholmens stadsdelsförvaltning i parker och på förskolegårdar ska sluta installera oljebaserade material såsom konstgräs, gummigranulat och gummiasfalt. Enligt medborgarförslaget har andra stadsdelsförvaltningar fattat sådana beslut och använder istället naturliga material som strid sand, bark och stenmjöl.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling i samråd med förskoleavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har beretts möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet. Eventuella synpunkter framgår av separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen arbetar i enlighet med *Stockholms stads miljöprogram (2020)*, *Kemikalieplan (2020)*, *Handlingsplan för minskad spridning av mikroplast (2020)*, *Kemikaliesmart förskola och skola (2020)* samt *Miljöförvaltningens rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi (2019)*. I dessa dokument finns vägledning för hur stadens förvaltningar och bolag ska förhålla sig till oljebaserade material på till exempel lekplatser och förskolegårdar. I korthet lyder rekommendationerna:

- Minimera ytorna med konstgräs och gummimaterial vid planering av anläggningarnas utformning. Använd alternativa material i första hand.
- Kravställ det material som köps in. Om materialen ändå anses nödvändiga att användas så ska kemikalie- och miljökrav ställas vid upphandling. Material som innehåller återvunna däck (s.k. SBR-gummi) ska inte användas i ytliga lager.
- Följ upp kraven för att veta att de efterlevs. Den upphandlande verksamheten ska kontrollera att leverantören och/ eller entreprenören uppfyller kraven genom till exempel revision eller kontroll av materialspecifikationer och annan dokumentation.
- Utforma och sköt ytor så att spridningen av mikroplast till dagvattnet och omgivningen minimeras. När materialet slits och åldras så kan det få oönskad spridning. Det är därför

viktigt att ha rutiner för felanmälan av konstgräs och fallskyddsgummi som exempelvis har gått sönder.

Enligt förvaltningen är det sparsamt med oljebaserade material i de parker, lekplatser och förskolegårdar som stadsdelsnämnden ansvarar för. I huvudsak används naturmaterial som bark, flis och strid sand när det till exempel behövs fallunderlag till lekutrustning. I vissa fall bedömer dock förvaltningen att oljebaserade material är motiverade. Det kan handla om situationer då förvaltningen vill öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning eller när ytor med naturmaterial har svårt att fungera på grund av högt slitage. Förvaltningen får också önskemål om att lägga konstgräs på spontanidrottsytor i parkerna, vilket förvaltningen försöker undvika, men ibland ser som motiverat för att höja lek- och aktivitetsvärdet på platsen. Förvaltningen använder dock inte gummigranulat som fyllnadsmaterial på stadsdelsnämndens konstgräsytor, utan använder istället sand när fyllnadsmaterial behövs.

För att säkerställa kemikalie- och miljökrav ställer förvaltningen alltid krav på att entreprenören använder sig av miljöbedömningssystem som Byggvarubedömningen. Förvaltningen tar också hjälp av miljöförvaltningen och stadens Kemikaliecentrum för att välja de bästa alternativen vid de fall oljebaserade material övervägs.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Medborgarförslag om oljebaserade material

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2024-08-13
Karin Ekrin, Avdelningschef	2024-08-13